

МАТЕРІАЛИ

ІХ науково-практичної конференції студентів,
курсантів, аспірантів, докторантів та молодих учених
“АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ СИСТЕМ”

з нагоди 20-ї річниці утворення
Державної служби спеціального зв'язку та захисту
інформації України

23 червня 2026 року

Матеріали IX науково-практичної конференції студентів, курсантів, аспірантів, докторантів та молодих учених “Актуальні питання застосування спеціальних інформаційно-комунікаційних систем”. Київ : ІСЗЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2026. 581с.

У матеріалах IX науково-практичної конференції студентів, курсантів, аспірантів, докторантів та молодих учених “Актуальні питання застосування спеціальних інформаційно-комунікаційних систем” опубліковано тези доповідей, в яких висвітлюються питання дослідження, аналізу та узагальнення нових теоретичних і практичних наукових результатів у сферах кібербезпеки, кіберзахисту, інформаційних технологій та електронних комунікацій. Підвищення професійної підготовки майбутніх офіцерів сектору безпеки і оборони шляхом формування лідерських якостей і фахових компетентностей в умовах сучасних безпекових викликів, зокрема правового режиму воєнного стану. Залучення здобувачів вищої освіти до активної наукової діяльності з використанням новітніх інформаційних технологій і штучного інтелекту в сфері кібербезпеки.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Олександр ПУЧКОВ	к.філос.н., професор
Сергій КОНЮШОК	к.т.н., доцент
Владислав ГОЛЬ	к.т.н., професор
Вадим РОМАНЕНКО	к.т.н., доцент
Дмитро МОГИЛЕВИЧ	д.т.н., професор
Ігор СУБАЧ	д.т.н., професор
Ярослав ЗІНЧЕНКО	к.т.н., с.н.с.

Рекомендовано до друку Вченою радою ІСЗЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського (протокол № 13 від 22.06.2026).

Віктор ГОРЛИНСЬКИЙ, к.філос.н., доцент;
Валерій АНАНЬІН, д.філос.н., професор

СУТНІСТЬ І ФУНКЦІЇ ЛІДЕРСТВА ЯК ПАРАДИГМИ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Анотація. Обґрунтовано погляд на лідерство як теорію і практику підготовки фахівців сектору безпеки і оборони та чинника управління в умовах режиму воєнного стану.

Summary. The view on leadership as a theory and practice of training specialists in the security and defense sector and a management factor under martial law is substantiated.

Ключові слова: безпека, здатність, компетентність, лідерство, управління, функція.

З'ясування базових засад лідерства, як парадигми управління колективом у умовах режиму воєнного стану, набуває особливої актуальності у контексті пошуку нових шляхів вирішення проблеми управління професійної діяльністю в небезпечних умовах воєнного часу. За своєю суттю, концептуалізація лідерства як парадигми управління під час режиму воєнного стану, що характеризується в екстремальними умовами діяльності та ситуаціями підвищеного ризику, є теоретичною основою переформатування управлінської діяльності та людських стосунків на засадах безумовного виконання військового і професійного обов'язку, що поєднується з турботою про збереження життя і безпеки людини та має базуватися на комплексі відповідних функцій.

Метою роботи є уточнення сутності та розкриття функцій лідерства в умовах режиму воєнного стану і ситуацій підвищеного ризику. Різноманітні аспекти лідерства досліджували закордонні дослідники К. Левін, Д. Макгрегор, А. Файоль, Р.-Л. Дафт, Ф. Фідлер та ін. Концептуальні основи лідерства вивчали українські науковці О. Нестуля, Н. Кононець, Л. Бізо, О. Кікоть, О. Романовський та ін. Питання щодо лідерської компетентності військовослужбовців аналізували О. Бойко, О. Водчиць, Д. Гончарук, Ю. Добровольський, О. Уваркіна, О. Пучков, В. Карпенко, О. Семененко та ін. Згідно з поглядами, сутність лідерства являє собою соціальне явище, що характеризує організаторські здібності особистості як лідера, щодо досягнення групових цілей в кризових умовах діяльності в оптимальні строки з найбільшим ефектом та мінімальними втратами.

Характеризуючи особливості лідерства в умовах воєнного часу, дослідники зауважують здатність лідера до оптимального і

перспективного планування, прийняття і реалізації ефективних рішень в скрутних умовах обмеженого часу, коли терміновість реалізації рішення зумовлено загрозою для життя підлеглих, мобілізації особового складу щодо виконання завдань, вчасного виявлення і запобігання ризиків, адекватного оцінювання власних дій та їх наслідків, відбудови конструктивних комунікацій, спрямованих на управління кризовими ситуаціями. У кризових умовах воєнного часу від здатності лідера враховувати можливі небезпеки та загрози, забезпечувати умови щодо збереження життя і здоров'я підлеглих, залежить життєздатність, психологічна стійкість та здатність підрозділу до виконання завдань за призначенням.

Теоретичними підставами з'ясування змісту безпекової складової лідерства в умовах кризового стану суспільства, мають слугувати його базові, безпекові та соціально-психологічні функції, а саме: управлінська, що складається з функції планування та організаційно-адміністративної функцій; мотиваційно-стимулювальна; експертно-консультативна; комунікаційно-інтеграційна; представницька функція. Враховуючи спектр завдань, які виконує військовий фахівець в небезпечних умовах діяльності, до перелічених функцій лідерства бажано додати такі: безпекову функцію, що спрямована на формування соціально-психологічних та організаційних компетентностей, щодо забезпечення особистої та колективної безпеки на підставі норм права, європейських і євроатлантичних норм і стандартів організації професійної діяльності у ситуаціях підвищеного ризику, зокрема в умовах режиму воєнного стану; соціально-психологічну функцію, спрямовану на формування, підтримання та поновлення морально-психологічного стану, надання психологічної допомоги, підтримання постійної психологічної готовності, забезпечення безпеки та психологічного захисту підлеглих в екстремальних умовах діяльності.

Висновки. Отже, в жорстких умовах режиму воєнного стану, важливою складовою теорії і практики лідерства, постає комплекс базових, безпекових і соціально-психологічних функцій щодо організації виконання завдань за призначенням, забезпечення особистої і колективної безпеки, підтримання та поновлення морально-психологічного стану підлеглих. Аналіз і розкриття безпекових функцій лідерства відкриває перспективи подальших наукових досліджень в області методологічних і праксіологічних засад лідерства як соціального інструмента формування і підтримання безпекового середовища в умовах зростання ризиків і екзистенційних загроз.